

# **TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ**

**YASAMA DÖNEMİ**

**28**

**YASAMA YILI**

**4**

## **SIRA SAYISI: 234**

**İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un  
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İktisadi  
İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Arasında  
OECD İstanbul Merkezi Kurulmasına  
İlişkin Mutabakat Zaptının Yenilenmesine  
İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun  
Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2993) ve  
Dışişleri Komisyonu Raporu**

**Not:** Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda  
<https://www.tbmm.gov.tr/yasama/komisyon-raporlari>  
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

**Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı**

## İÇİNDEKİLER

### Sayfa

#### • 2/2993 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı .....4

- Genel Gerekçesi .....4

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi .....5

• Dışişleri Komisyonu Raporu .....6

• Muhalefet Şerhi .....10

• Teklif Metni .....11

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin .....11

• Protokol Metni .....12

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi’nde yayımlanan 1595210 evrak numaralı “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Arasında OECD İstanbul Merkezi Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Yenilenmesine İlişkin Protokol”ün onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

*Numan Kurtulmuş*

İstanbul

| HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR<br>(2/2993) |                                                                        |
|-----------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|
| ESAS                                    | Dışışleri Komisyonu                                                    |
| TALİ                                    | Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu |

**GENEL GEREKÇE**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) Arasında OECD İstanbul Merkezi Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptı 22/10/2019 tarihli ve 7189 sayılı Kanunla uygun bulunarak 1/1/2020 tarihli ve 1968 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararıyla onaylanmış ve 13/1/2020 tarihinde 5 yıllık bir süre için yürürlüğe girmiştir. Bahse konu Mutabakat Zaptı ile, ülkemizin Merkezin kurulmasına ilişkin tüm masrafların yanı sıra görevlilerin ücretleri, işletim maliyeti ve iş programının uygulanmasına dair giderlerin karşılanmasını teminen OECD’ye 5 yıl için yıllık 1 milyon Avro olmak üzere toplam 5 milyon Avro tutarında gönüllü katkıda bulunması düzenlenmiştir.

Küresel pandemi nedeniyle Merkeze ilişkin çalışmalar 2020 yılında başlatılamamıştır. 2021 yılında başlatılan çalışmalar çerçevesinde ülkemizin gönüllü katkısının ilk taksiti de aynı yıl içinde OECD’ye aktarılmıştır. Mezkûr Mutabakat Zaptının, öngörüldüğü gibi 5 yıl olacak şekilde uygulanabilmesi için 5 milyon Avro tutarındaki gönüllü katkımıza ilave bir mali yükümlülük getirmeksizin 1 yıl süreyle yenilenmesine ve Merkezin çalışmalarına ilişkin hukuki statüsünün devam ettirilmesine karar verilmiştir. Bu itibarla, “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Arasında OECD İstanbul Merkezi Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Yenilenmesine İlişkin Protokol” 17 Ocak 2025 tarihinde Paris’te imzalanmıştır.

Merkezin faaliyetlerinin ülkemizin ekonomisi ve uluslararası platformlardaki görünürlüğünün yanı sıra İstanbul’un çok taraflı diplomasi merkezi haline gelmesine katkı sunduğu, ayrıca ülkemizin özellikle ekonomi politikaları alanındaki işbirlikleri bakımından Orta Asya, Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgelerindeki etki alanının güçlenmesine de imkân sağladığı değerlendirilmektedir.

*T.C.*

*Cumhurbaşkanlığı*

*Sayı: Z-90666677-599-287017*

*07 Mart 2025*

Konu: Protokol

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA**

17 Ocak 2025 tarihinde Paris’te imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Arasında OECD İstanbul Merkezi Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Yenilenmesine İlişkin Protokol” ekte gönderilmektedir. Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince mezkûr Protokolün 13 Ocak 2025 tarihinden geçerli olmak üzere onaylanmasının uygun bulunması hususunda gereğini bilgilerinize sunarım.

*Recep Tayyip ERDOĞAN*

**Cumhurbaşkanı**

**Dışışleri Komisyonu Raporu**

*Türkiye Büyük Millet Meclisi*

*Dışışleri Komisyonu*

*21/10/2025*

*Esas No: 2/2993*

*Karar No: 168*

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA**

2/2993 esas numaralı, “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Arasında OECD İstanbul Merkezi Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Yenilenmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” Komisyonumuzun 16/10/2025 tarihinde yaptığı 18’inci toplantısında görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

## 1. Giriş

Cumhurbaşkanlığınca 07/03/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Arasında OECD İstanbul Merkezi Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Yenilenmesine İlişkin Protokol, 11/03/2025 tarihinde İstanbul Milletvekili Numan KURTULMUŞ imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Arasında OECD İstanbul Merkezi Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Yenilenmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 2/2993 esas numaralı Kanun Teklifi, 11/03/2025 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilmiştir.

Teklif, Komisyonumuzun 28’inci Yasama Dönemi 16/10/2025 tarihli 18’inci toplantısında Dışişleri Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

## 2. Teklifin İçeriği

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile, OECD İstanbul Merkezi kurulmasına bağlı çalışmaların 2020 yılında başlatılamaması sebebiyle Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Arasında OECD İstanbul Merkezi Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptı’nın öngörüldüğü şekilde 5 yıl süreyle uygulanabilmesi amacıyla idari ve mali yükümlülük getirmeksizin 1 yıl süreyle yenilenmesini ve Merkezin çalışmalarına dair hukuki statüsünün devam ettirilmesini öngören Protokol’ün onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

## 3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyonumuzda Teklif’in tümü üzerinde yapılan görüşmelerde<sup>1</sup>;

Dışişleri Bakan Yardımcısı Ayşe Berris EKİNCİ tarafından;

OECD’nin Paris dışındaki en büyük ofisi konumunda olan İstanbul Merkezinin rekabetçilik, girişimcilik, ticaret, kamu yönetişimi, inovasyon, beşerî sermayenin harekete geçirilmesi, bağlantısallık ve altyapının geliştirilmesi, iktisadi direncin artırılması ve yeşil büyüme alanlarındaki çalışmalarda paydaşlar arasında diyalog ortamının sağlanmasında ve bu alanlardaki yürütülen kamu politikalarına yönelik iş birliklerinin geliştirilmesinde rol oynadığı,

Merkezin, ülkemizin kurucu üyesi olduğu OECD’nin Balkanlar, Asya, Afrika, Orta Doğu bölgesine erişimi ve küresel iş birlikleri bakımından önemli görevler üstlendiği,

OECD ile ülkemiz arasında OECD İstanbul Merkezinin açılmasına ilişkin Mutabakat Zaptı’nın 31 Mayıs 2018 tarihinde Paris’te gerçekleştirilen OECD Bakanlar Konseyi toplantısı sırasında imzalandığı,

Mutabakat Zaptı’nın, 13 Ocak 2020 tarihinde beş yıllık bir süreyle yürürlüğe girdiği,

Bahse konu Mutabakat Zaptı’yla ülkemizin, Merkezin kurulmasına ilişkin tüm masrafların yanı sıra görevlilerin masrafları ile işletim maliyeti ve iş programının uygulanmasına dair giderleri karşılamasının ve ülkemizin OECD’ye beş yıl için yıllık 1 milyon avro olmak üzere toplam 5 milyon avro tutarında gönüllü katkıda bulunmasının kararlaştırıldığı,

<sup>1</sup> Komisyonun toplantı tutanaklarına aşağıdaki bağlantı adresinden ulaşılabilir:

<https://www.tbmm.gov.tr/Tutanaklar/TutanakGoster/5263>

Merkezde görevli personelin çoğunluğunun Türk olduğu; bununla birlikte, Merkezin kurulmasına ilişkin Mutabakat Zaptı'nın 2020 yılı başında yürürlüğe girmesine rağmen küresel ölçekte yaşanan pandemi nedeniyle Merkezin çalışmalarına 2021 yılında başladığı ve ülkemizin gönüllü katkısının ilk taksitinin de 2021 yılında ödendiği,

İlk etapta beş yıllığına akdedilen Mutabakat Zaptı'nın yürürlük süresinin 13 Ocak 2025 itibarıyla dolmuş olduğu, bu durumda ülkemizin beşinci taksitlerin ödeme dönemini kapsayacağı 2025 yılının çok büyük bölümünde Mutabakat Zaptı'nın yürürlükte olmadığı;

Mutabakat Zaptı'nın fiili uygulama süresiyle ülkemizin katkı payı ödemesi arasında uyumsuzluk olmaması için Mutabakat Zaptı'nın süresinin ülkemize ilave bir mali yükümlülük oluşturmaksızın bir yıl uzatılarak Merkezin hukuki statüsünün devamının sağlanmasında yarar görüldüğü ve bu kapsamda, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Arasında OECD İstanbul Merkezi Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptı'nın yenilenmesine dair Protokol'ün 17 Ocak 2025 tarihinde imzalandığı,

Söz konusu Protokol'ün yüce Meclis tarafından onaylanmasının OECD İstanbul Merkezinin faaliyetlerine kesintisiz devam etmesine imkân sağlayacağı,

ifade edilmiştir.

#### 4. Teklif Metnine İlişkin Kabuller ve Değişiklikler

Teklif'in tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklif'in 1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen kabul edilmiştir.

#### 5. Genel Kurulda Temsil

İçtüzüğün 45'inci maddesi uyarınca, Teklif'in Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere Gaziantep Milletvekili Derya BAKBAK, Ankara Milletvekili Asuman ERDOĞAN, Ankara Milletvekili Ahmet Fethan BAYKOÇ, Elâzığ Milletvekili Mahmut Rıdvan NAZIRLI, İstanbul Milletvekili Seda GÖREN BÖLÜK, İstanbul Milletvekili Oğuz ÜÇÜNCÜ, Teklif ile ilgili özel sözcü olarak seçilmiştir.

|                                                                          |                                                                            |                                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|
| Başkan<br><i>Fuat Oktay</i><br>Ankara                                    | Başkanvekili<br><i>Mustafa Canbey</i><br>Balıkesir                         | Kâtip<br><i>Derya Bakbak</i><br>Gaziantep<br>(Bu raporun özel sözcüsü)        |
| Üye<br><i>Ahmet Fethan Baykoç</i><br>Ankara<br>(Bu raporun özel sözcüsü) | Üye<br><i>Asuman Erdoğan</i><br>Ankara<br>(Bu raporun özel sözcüsü)        | Üye<br><i>Ceylan Akça Cüpolo</i><br>Diyarbakır<br>(Muhalefet şerhimiz vardır) |
| Üye<br><i>Talih Özcan</i><br>Düzce                                       | Üye<br><i>Mahmut Rıdvan Nazırlı</i><br>Elâzığ<br>(Bu raporun özel sözcüsü) | Üye<br><i>Utku Çakırözer</i><br>Eskişehir                                     |

Üye  
*Seda Gören Bölük*  
İstanbul  
(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye  
*Hasan Karal*  
İstanbul

Üye  
*Oğuz Kaan Salıcı*  
İstanbul

Üye  
*Oğuz Üçüncü*  
İstanbul  
(Bu raporun özel sözcüsü)

## MUHALEFET ŞERHİ

Bu protokol, görünürde OECD ile teknik iş birliği sürecinin sürdürülmesi amacını taşısa da gerçekte iktidarın dış politika vitrininde ekonomik itibar arayışının bir uzantısıdır. İstanbul'daki OECD Merkezi'nin kuruluşundan bu yana somut ve ölçülebilir bir başarı raporu sunulamamış, merkezin faaliyetleri kamuoyuna şeffaf biçimde duyurulmamıştır. Türkiye, OECD'ye 5 milyon avro tutarında gönüllü katkı sağlamasına rağmen, bu katkının etkinliği, harcama kalemleri ve ülke ekonomisine geri dönüşü konusunda herhangi bir bağımsız denetim yapılmamıştır.

Ayrıca OECD'nin Türkiye'deki varlığı, demokratikleşme, hukukun üstünlüğü ve ifade özgürlüğü gibi temel alanlarda iyileşme sağlamamış; aksine ekonomik kararların teknokratik bir çerçevede meşrulaştırılmasına hizmet etmiştir. OECD üyeliği, ekonomik büyüme kadar demokratik standartların yükseltilmesini de gerektirirken, Türkiye'de siyasal alan giderek daralmış, kurumsal bağımsızlıklar zayıflamıştır. Bu yönüyle, OECD İstanbul Merkezi'nin varlığı, ekonomik ve diplomatik görünürlük açısından bir “başarı hikayesi” değil; kaynağı kamu tarafından karşılanan ancak kamusal denetime kapalı bir yapının sembolüne dönüşmüştür. Türkiye'nin OECD'ye katkı sunması elbette önemlidir; ancak bu katkı hesap verebilirlik, şeffaflık ve halk yararı ilkesine dayalı bir zemine oturmadıkça anlamlı değildir. Bu gerekçelerle, OECD İstanbul Merkezi'ne ilişkin protokolün onaylanmasına şerh düşülmektedir.

*Ceylan Akça Cupolo*

Diyarbakır

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ  
NUMAN KURTULMUŞ’UN TEKLİFİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ  
VE İKTİSADİ İŞBİRLİĞİ VE KALKINMA  
TEŞKİLATI ARASINDA OECD İSTANBUL  
MERKEZİ KURULMASINA İLİŞKİN  
MUTABAKAT ZAPTININ YENİLENMESİNE  
İLİŞKİN PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ  
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN  
TEKLİFİ**

**MADDE 1-** (1) 17 Ocak 2025 tarihinde Paris’te imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Arasında OECD İstanbul Merkezi Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Yenilenmesine İlişkin Protokol”ün 13 Ocak 2025 tarihinden geçerli olmak üzere onaylanması uygun bulunmuştur.

**MADDE 2-** (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**MADDE 3-** (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DİŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN  
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ  
VE İKTİSADİ İŞBİRLİĞİ VE KALKINMA  
TEŞKİLATI ARASINDA OECD İSTANBUL  
MERKEZİ KURULMASINA İLİŞKİN  
MUTABAKAT ZAPTININ YENİLENMESİNE  
İLİŞKİN PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ  
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN  
TEKLİFİ**

**MADDE 1-** Teklifin 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**MADDE 2-** Teklifin 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**MADDE 3-** Teklifin 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE İKTİSADİ İŞBİRLİĞİ VE KALKINMA  
TEŞKİLATI ARASINDA OECD İSTANBUL MERKEZİ KURULMASINA İLİŞKİN  
MUTABAKAT ZAPTININ YENİLENMESİNE İLİŞKİN PROTOKOL**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti (bundan sonra “Türkiye” olarak anılacaktır) ile İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (bundan sonra “OECD” olarak anılacaktır), (bundan sonra tekil olarak “Taraflar”, çoğul olarak “Taraflar” şeklinde anılacaktır)

Türkiye’nin, 31 Mayıs 2018 tarihinde imzalanan ve 13 Ocak 2020 tarihinde yürürlüğe giren “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Arasında OECD İstanbul Merkezi Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptı” (bundan sonra Mutabakat Zaptı olarak anılacaktır) çerçevesinde tesis edilen OECD İstanbul Merkezi’nin kuruluşundaki ve işleyişindeki desteğini not ederek,

OECD İstanbul Merkezi tarafından bölgesel bir odak noktası olarak yürütülen çalışmaların, çeşitli bölgesel ve uluslararası paydaşlarla etkin diyaloga katkısını dikkate alarak,

Mutabakat Zaptı’nı, 10.2. Maddesi uyarınca, mevcut hüküm ve koşullarda, aşağıdaki şartlar altında yenilemek hususunda mutabık kalmıştır.

**Madde 1**

**Mutabakat Zaptının Yürürlük Süresi**

Mutabakat Zaptı, mevcut hüküm ve koşullarıyla, 13 Ocak 2026 tarihine kadar yürürlükte kalacaktır.

Tereddüte mahal vermemek üzere, işbu Protokol Türkiye için Mutabakat Zaptı’nın 5. Maddesinde öngörülene ilave olarak herhangi bir Gönüllü Katkı ödemesi yükümlülüğü doğurmamaktadır.

**Madde 2**

**Diğer Hükümler ve Yürürlüğe Giriş**

1. İşbu Protokol, Mutabakat Zaptı’nın III No’lu ekini ve ayrılmaz parçasını oluşturmaktadır.
2. İşbu Protokol, Türkiye’nin OECD’ye Protokol’ün onaylanmasına ilişkin iç hukuk sürecinin tamamlandığı bilgisini iletmesi ile 13 Ocak 2025 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yürürlüğe girer.

17 Ocak 2025 tarihinde Paris’te İngilizce, Türkçe ve Fransızca dillerinde ikişer adet ve 6 orijinal nüsha olarak imzalanmıştır. Herhangi bir yorum farklılığı olması durumunda, İngilizce metin esas alınacaktır.

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına**

**OECD Adına**

**Esen ALTUĞ**  
Büyükelçi, OECD Nezdinde  
Türkiye Cumhuriyeti Daimi Temsilcisi

**Mathias CORMANN**  
Genel Sekreter

**T.C.**  
CUMHURİYETİ  
DİŞİŞLERİ BAKANLIĞI  
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

**T.C.**  
CUMHURİYETİ  
DİŞİŞLERİ BAKANLIĞI  
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

**T.C.**  
CUMHURİYETİ  
DİŞİŞLERİ BAKANLIĞI  
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

**TBMM Basımevi - 2025**